

Datum
2017-06-30

Handläggare
Monica Blidner

Avdelningen för fiskförvaltning/tillståndsenheten
monica.blidner@havochvatten.se

Dnr
2099-17
Direkt
010-6986167

Mottagare
Enligt sändlista

Remiss om genomförandet av landningsskyldigheten i pelagiskt fiske (mellanarts- och mellanårsflexibiliteten m.m.)

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter när det gäller förslagen i bifogad remiss.

Förslag till föreskrift i remissen rör införandet av mellanarts- och mellanårsflexibilitet på fartygsnivå för vissa pelagiska kvoter som fördelas genom pelagiska fiskerättigheter.

Det mer småskaliga pelagiska fisket, där fiskemöjligheterna fördelas genom en gemensam s.k. kustkvot, berörs inte av denna remiss.

Remissen innehåller också en övergripande genomgång om problem och möjligheter när det gäller landningsskyldigheten i pelagiskt fiske. Eftersom mellanartsflexibiliteten ska tillämpas sist av de åtgärder som kan införas för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten är det viktigt att klargöra om även andra åtgärder kan vidtas.

Avsikten med förslaget är att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten och skapa incitament till korrekt fångstrapportering av blandfisket efter sill och skarpsill i Östersjön. Fångstrapporteringen ligger till grund för kvotavräkningen, men utgör även ett underlag till den biologiska rådgivningen. Den är därför viktig ur ett biologiskt perspektiv.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 oktober 2017. Utöver ikraftträdande av föreskriften föreslås att det krävs ett särskilt beslut av Havs- och vattenmyndigheten för att mellanårs- och mellanartsflexibiliteten ska kunna tillämpas av enskilda fiskelicensinnehavare med pelagiska fiskerättigheter.

Remissvar ska ha kommit in till Havs- och vattenmyndigheten senast den 4 september 2017.

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening. Strukturera gärna svaret efter rubrikerna i remissen för att underlätta remissammanställningen.

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Monica Blidner, e-post monica.blidner@havochovatten.se eller telefon 010-68 61 67.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Ingemar Berglund efter föredragning av juristen Monica Blidner.

Ingemar Berglund

Monica Blidner

Innehållsförteckning

Remiss om genomförandet av landningsskyldigheten i pelagiskt fiske.....	1
Hantering	1
Ordlista	4
1.Landningsskyldigheten i det pelagiska fisket.....	6
1.1 En landningsskyldighet inför gradvis under åren 2015-2019	6
1.2 Landningsskyldigheten i pelagiskt fiske	6
1.3 Undantag från landningsskyldigheten och andra bestämmelser som ska underlätta genomförandet.....	7
1.4 Undantag från landningsskyldigheten i pelagiskt fiske	7
1.4.1 Undantag på grund av hög överlevnad (Nordsjön)	7
1.4.2 Utkastplanen innehåller inga undantag från landningsskyldigheten för pelagiskt fiske i Östersjön	8
2 Vilka problemen finns vid genomförandet av landningsskyldigheten i pelagiskt fiske	8
2.1 Fördelningen mellan sill och skarpsill i Östersjön	8
2.2 Bifångster av demerala arter i pelagiskt fiske.....	8
3.Vilka ytterligare möjligheter finns för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten i pelagiskt fiske.....	9
3.1 Selektiva åtgärder.....	9
3.2 Förvaltningen av nationella kvoter.....	10
3.3 Kvotbyte med andra medlemsstater.....	11
3.4 Mellanårsflexibiliteten.....	12
3.5 Undantag av liten betydelse (de minimis).....	13
3.6 Undantag på grund av hög överlevnad.....	13
3.7 Mellanartsflexibiliteten.....	13
Bilaga 1. Förslag om praktiskt genomförande av mellanårs- och mellanartsflexibilitet när fiskemöjligheter är fördelade genom individuella fiskerättigheter	16
Bilaga 2. Konsekvensutredning av föreskriftsförslaget om mellanårs- och mellanårsflexibilitet.....	27
Bilaga 3. Sändlista.....	30

Ordlista

Pelagiska arter – arter som lever i den fria vattenmassan - makrill, sill/strömming, taggmakrill, blåvitling, trynfisk och skarpsill inklusive *industriarter* som lodda, tobisfiskar och vitlinglyra.

Demersala arter – bottenlevande arter såsom torsk, gråsej, räka och kräfta.

MRB - Minsta referensstorlek för bevarande- storleken på en levande marin akvatisk art, med hänsyn till mognad, fastställd i unionsrätten, under vilken det tillämpas begränsningar eller incitament som syftar till att undvika fångst genom fiskeverksamhet; i tillämpliga fall ersätter denna storlek den minsta landningsstorleken.

Målart - art som fisket riktas efter.

Icke-målart – art som fås som bifångst vid fiske efter målarten.

Grundförordningen -Den grundläggande förordningen för den gemensamma fiskeripolitiken inom EU (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken.)

Utkastplan – EU-förordning som innehåller närmare bestämmelser om landningsskyldigheten. (Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1395/2014 av den 20 oktober 2014 om upprättande av en utkastplan för vissa fisken efter små pelagiska arter och industriellt fiske i Nordsjön och Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1396/2014 av den 20 oktober 2014 om upprättande av en utkastplan i Östersjön.)

Kontrollförordningen – EU-förordning om kontrollbestämmelser för yrkesfisket (Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.)

Kvotförordningen för Östersjön - Rådets förordning (EU) 2016/1903 av den 28 oktober 2016 om fastställande för 2017 av fiskemöjligheter för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön och om ändring av förordning (EU) 2016/72.

Kvotförordningen för Västerhavet - Rådets förordning (EU) 2017/127 av den 20 januari 2017 om fastställande för år 2017 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten.

TAC – Den totala tillåtna fångstmängden för en art i ett visst område (den högsta kvantitet som får fångas av EU:s fiskefartyg under ett år).

Försiktighets-TAC – Kvot som beslutats för ett fiskbestånd när det saknas en vetenskapligt grundad utvärdering av fiskemöjligheterna.

Analytisk TAC – Kvot som beslutas för bestånd där det finns en vetenskaplig grundad utvärdering av fiskemöjligheterna.

Nationell kvot - Sveriges andel av TAC

Individuella fiskerättigheter – En fisklicensinnehavares andel av den aktuella nationella kvoten. Fiskerättigheterna fastställs i promille.

Individuella fiskemöjligheter – Den kvantitet fisk som fiskerättigheterna motsvarar. Fiskemöjligheterna fastställs årligen i ton baserat på fiskerättigheterna. (Exempel: Havs- och vattenmyndigheten beslutar att 1000 ton skarpsill i Östersjön ska fördelas genom pelagiska fiskerättigheter under år 2017. En fiskelicensinnehavares fiskerättigheter i detta kvotområde och för denna art är 1 promille. Licensinnehavarens fiskemöjligheter (= den kvantitet han får fiska under året) är 1 ton skarpsill i Östersjön.)

Nyckel – En fördelning enligt ”nyckel” innebär att fiskemöjligheterna fördelas med hänsyn till fiskelicensinnehavarnas innehav av fiskerättigheter som fastställs i promille enligt exemplet ovan.

1.Landningsskyldigheten i det pelagiska fisket

1.1 En landningsskyldighet inför gradvis under åren 2015-2019

Grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken inom EU innebär en övergång från landningsbaserad till fångstbaserad förvaltning genom att alla fångster ska landas och räknas av kvoten. Tidigare har bifångster som överskrider nationella kvoter kunnat kastas tillbaka i havet och fisket har kunnat fortsätta som tidigare, trots att kvoten för bifångsten är uttömd.

Landningsskyldigheten införs stegvis mellan åren 2015-2019 i olika fisken inom EU¹. Regleringen innebär att alla fångster av kvoterade arter ska redovisas, landas och kvotavräknas. Även fisk under minsta referensstorlek för bevarande (MRB) ska landas och kvotavräknas.² Det finns vissa mindre undantag från landningsskyldigheten.

Bestämmelserna om landningsskyldighet i grundförordningen kompletteras av regler i så kallade utkastplaner för respektive havsområde.

1.2 Landningsskyldigheten i pelagiskt fiske

För pelagiskt fiske gäller landningsskyldigheten sedan januari 2015, för alla kvoterade arter som fångas. Landningsskyldigheten omfattar fiske efter pelagiska arter och industriarter i Östersjön, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt samt på internationellt vatten utanför ekonomiska zoner, fiskezoner med mera.

Landningsskyldigheten omfattar även alla bifångster av kvoterade arter i det pelagiska fisket och industrifisket. Det innebär att all fångst av kvoterade arter omfattas av landningsskyldighet i pelagiskt fiske, även till exempel torsk och gråsej. [I Östersjön gäller landningsskyldighet alltså även för arter som fångas i fiske efter pelagiska arter, men i huvudsak förekommer utanför Östersjön, men där kvotområdet även omfattar Östersjön, till exempel makrill. Gråsej är inte en kvoterad art i Östersjön från och med år 2017.]

I norsk ekonomisk zon i Nordsjön och Skagerrak gäller liksom tidigare Norges regler för landningsskyldighet. Om fångst från vatten utanför EU tas med till EU-vatten gäller EU:s bestämmelser om landningsskyldighet.

¹ Artikel 15 i grundförordningen.

² Kallades tidigare minimimått, men i den tidigare fångstbaserade förvaltningen fick sådan fisk inte landas.

1.3 Undantag från landningsskyldigheten och andra bestämmelser som ska underlätta genomförandet

Det finns följande undantag från landningsskyldigheten:

- Landningsskyldigheten gäller inte för arter som det är förbjudet att fiska enligt en EU-förordning.
- Fisk som uppvisar skada orsakad av rovdjur.

Det kan också finnas undantag från landningsskyldigheten i utkastplanerna. Dessa undantag kan gälla

- Arter för vilka det finns vetenskapliga belägg för en hög överlevnadsgrad, med beaktande av egenskaperna hos redskapen, fiskemetoderna och ekosystemet.
- Fångster som omfattas av undantag av mindre betydelse.

Vidare finns vissa andra möjligheter för att möjliggöra att alla fångster ska landas.

För bestånd som omfattas av landningsskyldigheten får medlemsstaterna använda sig av en flexibilitet mellan år för upp till 10 % av sina tillåtna landningar. För detta ändamål får en medlemsstat tillåta landning av ytterligare mängder av det bestånd som är föremål för landningsskyldigheten, under förutsättning att dessa kvantiteter inte överstiger 10 % av den kvot som medlemsstaten tilldelats.³ Den överskridna kvantiteten dras av vid kommande tilldelning till medlemsstaten.⁴ (Mellanårsflexibiliteten)

I vissa fall får fångster som omfattas av landningsskyldigheten och som överskrider kvoterna för de berörda bestånden, eller fångster av arter för vilka medlemsstaten inte har någon kvot, dras av från kvoten för målarten under förutsättning att de inte överstiger 9 % av kvoten för målarten. Denna bestämmelse ska endast tillämpas om bestånden av icke-målarter ligger inom säkra biologiska gränser.⁵ (Mellanartsflexibiliteten)

1.4 Undantag från landningsskyldigheten i pelagiskt fiske

1.4.1 Undantag på grund av hög överlevnad (Nordsjön)

Landningsskyldigheten gäller inte för fångster av makrill och sill i snörpvads-/ringnotsfiske, om fångsten släpps innan en viss fastställd procent (upptagningspunkten) av snörpvaden/ringnoten har stängts. Tillämpning av undantaget kräver att snörpvaden/ringnoten är försedd

³ Artikel 15.9 i grundförordningen.

⁴ Artikel 105 i kontrollförordningen.

⁵ Artikel 15.8 i grundförordningen.

med synliga bojar som tydligt markerar gränsen för upptagningspunkten. Fartyget och snörpvaden/ringnoten måste också vara utrustade med ett elektroniskt system för registrering och dokumentering av när, var och i vilken omfattning snörpvaden/ringnoten har tagits upp för samtliga fiskeinsatser.

Inget svenskt fiskefartyg är försett med sådant elektroniskt system som krävs. Undantaget tillämpas inte i svenskt fiske.

1.4.2 Utkastplanen innehåller inga undantag från landningsskyldigheten för pelagiskt fiske i Östersjön

Det finns inga undantag från landningsskyldigheten i utkastplanen för Östersjön när det gäller pelagiskt fiske.⁶

2 Vilka problemen finns vid genomförandet av landningsskyldigheten i pelagiskt fiske

2.1 Fördelningen mellan sill och skarpsill i Östersjön

Östersjön är indelad i tre kvotområden för sill och ett för skarpsill. Det finns inga övriga kvoter för pelagiska arter i Östersjön.⁷

Det har på olika sätt, bland annat genom uppgifter från yrkesfiskare och vid genomförda landningskontroller framkommit att artsammansättningen mellan sill och skarpsill vid pelagiskt fiske i Östersjön, främst i delområde 25-29, är ett stort problem för yrkesfiskare med pelagiska fiskerättigheter i dessa områden. Andelen skarpsill i landningarna är betydligt större än vad som finns utrymme för med hänsyn till svenska kvoter för skarpsill i Östersjön.

2.2 Bifångster av demersala arter i pelagiskt fiske

Det saknas detaljerat underlag kring mängden av bifångster av demersala arter i det pelagiska fisket, bland annat eftersom detta kan variera över tid. I Västerhavet är det främst fråga om bifångster av gråsej, vitling och torsk.⁸ I Östersjön är torsk och lax kvoterade arter som kan fås som bifångst vid pelagiskt fiske. I och med att gråsej inte längre är en kvoterad art i

⁶ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1396/2014 av den 20 oktober 2014 om upprättande av en utkastplan i Östersjön.

⁷ Bilaga I till kvotförordningen för Östersjön.

⁸ Bifångster i pelagiskt fiske, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för akvatiska resurser (SLU –Aqua) 2017-01-21

Östersjön, finns inte längre problem med genomförandet av landningsskyldigheten när det gäller bifångster av gråsej där.

3. Vilka ytterligare möjligheter finns för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten i pelagiskt fiske

I ingressen till grundförordningen sammanfattas de nya krav som ställs på fiskeriförvaltningen med hänsyn till landningsskyldigheten. Inom ramen för förvaltningen av landningsskyldigheten är det nödvändigt att medlemsstaterna gör sitt yttersta för att bidra till minskning av de oönskade fångsterna. I detta syfte måste hög prioritet ges åt förbättringar av selektiva fiskemetoder. Det är viktigt att medlemsstaten fördelar nationella kvoter mellan sina fiskefartyg på ett sätt som i så hög grad som möjligt återspeglar den förväntade artsammansättningen i fångsterna. För att det ska vara möjligt att uppfylla landningsskyldigheten och för att mildra effekten av varierande årliga fångstsammansättningar, har medlemsstaterna rätt att överföra kvoter mellan år upp till en viss procentandel. I händelse av obalans mellan tillgängliga kvoter och faktiska fiskemönster bör medlemsstaterna överväga justeringar genom kvotbyten med andra medlemsstater, även permanent. Medlemsstaterna bör också överväga att underlätta för fartygsägare att slå samman individuella kvoter, till exempel inom producentorganisationer eller grupper av fartygsägare. Medlemsstaterna bör i sista hand överväga att räkna av bifångsterna från kvoten för målarterna, beroende på bevarandestatusen för den art som bifångsten utgörs av.⁹

3.1 Selektiva åtgärder

Med selektivt fiske avses fiske med fiskemetoder eller fiskeredskap som inriktar sig på och fångar organismer av en viss storlek eller av en viss art vid fiskeverksamhet, så att exemplar utanför målgruppen kan undvikas eller släppas oskadda.¹⁰

Även val av plats och tidpunkt för fisket kan bidra till att minska bifångster av oönskade arter. När det gäller bifångster av demersala arter i pelagiskt fiske kan detta vara en möjlighet, då sådana bifångster kan variera över tid

⁹ Punkterna 28 och 29 i ingressen till grundförordningen.

¹⁰ Artikel 4.7 i grundförordningen.

och vara beroende av tid och plats för fisket. Bifångsterna av torsk i pelagiskt fiske är t.ex. större i södra Östersjön än i norra och kan öka om trålen dras djupare. Yrkesfiskarna har kunskaper om sådana förhållanden.

Även fiskets producentorganisationer har ett särskilt ansvar att så långt det är möjligt bidra till att undvika och minska oönskade fångster.¹¹ Detta kan t.ex. ske genom kunskapsinsamling och kunskapsspridning när det gäller de erfarenheter yrkesfiskare har av att bedriva fisket på ett sådant sätt att oönskade bifångster kan undvikas.

Redskapsutveckling är viktigt då det gäller arbetet med selektiva åtgärder. När det gäller bifångster av gråsej i pelagiskt fiske så kan en ny rist underlätta problemen i Västerhavet.

Det bedöms inte vara möjligt att lösa problemen med artsammansättningen mellan sill och skarpsill i Östersjön genom selektiva åtgärder.

3.2 Förvaltningen av nationella kvoter

De pelagiska kvoterna förvaltas genom överlåtbara fiskerättigheter sedan år 2009. Detta underlättar genomförandet av landningsskyldigheten eftersom det medger en flexibilitet som möjliggör för enskilda fiskelicensinnehavare att överlåta fiskerättigheter och fiskemöjligheter sinsemellan för att matcha sina fångster.¹²

De demersala fiskemöjligheterna förvaltas genom årliga fiskemöjligheter som kan överlåtas mellan fiskelicensinnehavare under året. Även fiskelicensinnehavare med pelagiska fiskerättigheter ingår i systemet och kan hantera sina demersala bifångster genom överlåtelser. Även dessa fiskelicensinnehavare har tilldelning av demersala arter i den utsträckning som sådana bifångster har rapporterats under referensperioden 2011-2014.¹³

Inga ytterligare åtgärder bedöms möjliga när det gäller förvaltningen av nationella kvoter i betydelsen individuell fördelning med möjligheter till överlåtelser.

¹¹ Artikel 7 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter.

¹² Se 5 kap. i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:1) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet.

¹³ Se 10 kap. i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:1) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet.

3.3 Kvotbyte med andra medlemsstater

Efter anmälan till kommissionen kan medlemsstaterna byta alla eller delar av de fiskemöjligheter som tilldelats dem¹⁴. Sådana utlandsbyten kan underlätta genomförandet av landningsskyldigheten.

När det redan från början av året står klart att de nationella kvoterna inte förväntas matcha de faktiska fångsterna kan Sverige initiera ett byte med en annan medlemsstat för att få en bättre fångstsammansättning. Den utbytta kvoten fördelas sedan mellan fiskelicensinnehavarna på ordinarie sätt.

Det är alltid medlemsstaten som byter nationella kvoter med varandra, men den som har individuella pelagiska fiskerättigheter kan enligt myndighetspraxis lämna önskemål om att byta fiskemöjligheter under året med ett fiskefartyg från en annan medlemsstat. Havs- och vattenmyndigheten kan sedan genomföra bytet med den andra medlemsstaten för Sveriges räkning. Sådana utlandsbyten som initieras av enskilda och som genomförs på medlemsstatsnivå med stöd av bestämmelserna i grundförordningen genomförs redan. Detta kan underlätta genomförandet av landningsskyldigheten för den enskilde fiskelicensinnehavaren, om fiskemöjligheterna bättre matchar dennes fångster efter bytet.

Genom samarbete i producentorganisationen skulle individuella fiskelicensinnehavare också kunna avstå pelagiska fiskerättigheter för att kunna genomföra ett utlandsbyte mot demersala fiskemöjligheter. Dessa demersala fiskemöjligheter kunde gå till en gemensam bifångstkot för fiskelicensinnehavare med pelagiska fiskerättigheter i det aktuella kvotområdet enligt särskilt beslut från Havs- och vattenmyndigheten. Stöd för ett sådant beslut finns i 14 kap. 8 § i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område. Av denna bestämmelse framgår att de nationella fiskemöjligheterna ska fördelas mellan olika kategorier av fiskelicensinnehavare på det sätt som Havs- och vattenmyndigheten beslutar om i särskild ordning. Utgångspunkten för Havs- och vattenmyndighetens beslut är fördelningen mellan olika kategorier av licensinnehavare föregående år, nyttjandet av de nationella kvoterna föregående år, genomförandet av landningsskyldighet och hänsyn till det småskaliga kustnära fisket. Eftersom riktat fiske efter demersala arter kräver särskilt tillstånd skulle en sådan kvot för den som har pelagiskt tillstånd endast få användas till bifångster av demersala arter.

Möjligheten att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten genom utlandsbyten begränsas av vilket kvotutrymme andra medlemsstater har för att genomföra byten. Andra medlemsstater kan t.ex. ha samma problem

¹⁴ Artikel 16.8 i grundförordningen.

som Sverige med kvotsammansättningen i förhållande till de årliga fångsterna och då finns det litet utrymme för byten.

3.4 Mellanårsflexibiliteten

2.4.1 Medlemsstatens möjlighet till mellanårsflexibilitet

För bestånd som omfattas av landningsskyldigheten får medlemsstaterna använda sig av en flexibilitet mellan år för upp till 10 % av sina tillåtna landningar. För detta ändamål får en medlemsstat tillåta landning av ytterligare mängder av det bestånd som är föremål för landningsskyldigheten, under förutsättning att dessa kvantiteter inte överstiger 10 % av den kvot som medlemsstaten tilldelats. Denna princip kallas mellanårsflexibiliteten.¹⁵

Om medlemsstaten tillämpar mellanårsflexibiliteten gör EU-kommissionen motsvarande avdrag på medlemsstatens kvot kommande period. Skulle överskridandet bli mer än de tillåtna 10 procenten görs avdrag med mellan 120 – 350 procent av överskridandets storlek.¹⁶

Det finns en ytterligare möjlighet för medlemsstaten att tillämpa mellanårsflexibilitet. Detta följer av rådets förordning (EG) nr 847/96 av den 6 maj 1996 om att införa ytterligare villkor för förvaltning av totala tillåtna fångstmängder (TAC) och kvoter med fördelning mellan åren. Mellanårsflexibiliteten är mer komplicerad enligt denna EU-förordning, då det görs skillnad mellan försiktighets-TAC och analytisk TAC. Vidare måste medlemsstaten begära en ökning av den aktuella kvoten och vissa andra villkor och formalia ska uppfyllas.

För vissa kvoter kan båda möjligheterna till mellanårsflexibilitet tillämpas, men medlemsstaten får bara välja en av dem¹⁷.

Mellanårsflexibiliteten gäller även möjlighet att spara en del av kvoten till nästa år enligt vissa förutsättningar. Sparande av högst 10 procent av kvoter som omfattas av landningsskyldigheten enligt artikel 15.9 i grundförordningen sker automatiskt. När det gäller sparande enligt rådets förordning (EG) nr 847/96 måste medlemsstaten begära att kommissionen ska överföra högst 10 procent av kvoten till nästa år före den 31 oktober.

Sparade kvantiteter har hittills fördelats till medlemsstaterna relativt sent det kommande året.

¹⁵ Artikel 15.9 i grundförordningen.

¹⁶ Artikel 105 i kontrollförordningen.

¹⁷ Artikel 10 i kvotförordningen för Västerhavet och artikel 9 i kvotförordningen för Östersjön.

2.4.2 Mellanårsflexibilitet på individuell nivå

Mellanårsflexibiliteten gäller bara medlemsstaten enligt de aktuella EU-förordningarna. Ska flexibiliteten tillämpas på individuell nivå måste detta regleras i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter.

Mellanårsflexibiliteten på individuell nivå bedöms kunna underlätta genomförandet av landningsskyldigheten, då den medger en flexibilitet där oväntade fångster utöver den individuella tilldelningen kan landas, utan att den enskilde fisklicensinnehavaren överskrider sin tilldelning. Eftersom kvantiteten dras av vid en kommande tilldelning ökar inte det totala uttaget av fisk.

Ett förslag om genomförande av mellanårsflexibilitet på individuell nivå finns i bilaga 1.

3.5 Undantag av liten betydelse (de minimis)

Beslut om undantag av liten betydelse fattas av EU i de så kallade utkastplanerna, så detta är inget medlemsstaten självständigt kan reglera, se avsnitt 1.3. och 1.4.

3.6 Undantag på grund av hög överlevnad

Beslut om undantag för hög överlevnad fattas av EU i de så kallade utkastplanerna, se avsnitt 1.3 och 1.4.1.

3.7 Mellanartsflexibiliteten

2.7.1 Mellanartsflexibiliteten på nationell nivå

Genom undantag från skyldigheten att avräkna fångster som omfattas av landningsskyldigheten från den berörda kvoten, får fångster som omfattas av landningsskyldigheten och som överskrider kvoterna för de berörda bestånden, eller fångster av arter för vilka medlemsstaten inte har någon kvot, dras av från kvoten för målarten under förutsättning att de inte överstiger 9 % av kvoten för målarten. Denna bestämmelse ska endast tillämpas om bestånden av icke-målarter ligger inom säkra biologiska gränser¹⁸. Denna princip kallas mellanartsflexibiliteten.

Mellanartsflexibiliteten ska enligt ingressen till grundförordningen och riktlinjer från den regionala förvaltningsgruppen Scheveningen tillämpas sist av de undantag som anges i grundförordningen.¹⁹

¹⁸ Artikel 15.8. i grundförordningen.

¹⁹ Se punkt 29 i ingressen till grundförordningen och bifogade riktlinjer från den regionala gruppen Scheveningen i bilaga 4.

2.7.2 Mellanartsflexibilitet på individuell nivå

Mellanartsflexibiliteten gäller bara medlemsstaten enligt de aktuella EU-förordningarna. Ska flexibiliteten tillämpas på individuell nivå måste detta regleras i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter.

Finland har infört föreskrifter som i praktiken bör innebära att fiskelicensinnehavaren får fortsätta fiska efter skarpsill i Östersjön inom ett utrymme som utgörs av högst 9 procent av den individuella tilldelningen av sill:

”Förfarandet i fråga om fångst som fås som bifångst i trålfiske

Om innehavarens aktörsspecifika fiskekvot för strömming eller aktörsspecifika fiskekvot för vassbuk fyllts, får innehavaren fortsätta trålfisket efter målarten tills fångsten av en art som fås som bifångst utgör högst nio procent av innehavarens aktörsspecifika fiskekvot för målarten, om detta har tillåtits i närings-, trafik- och miljöcentralens i 8 eller 9 § avsedda beslut om den aktörsspecifika fiskekvoten. Trålfiske som avses i 1 mom. ska om möjligt bedrivas så att målartens fångstandel för varje tråldrag är minst hälften av den sammanlagda fångsten av målarten och den art som fås som bifångst.”

När det gäller de individuella pelagiska fiskerättigheterna för skarpsill i Östersjön bedömer Havs- och vattenmyndigheten att andra åtgärder inte är tillräckliga eller möjliga och att mellanartsflexibiliteten därför behöver tillämpas på individuell nivå i detta fiske. Se föreskriftsförslag och beskrivning av praktiskt genomförande av mellanartsflexibiliteten på individuell nivå i bilaga 1.

Bilagor:

1. Föreskriftsförslag - Praktiskt genomförande av mellanårs- och mellanartsflexibiliteten
2. Konsekvensutredning
3. Sändlista
4. Vägledning om mellanartsflexibiliteten, Scheveningen

Bilaga 1. Förslag om praktiskt genomförande av mellanårs- och mellanartsflexibilitet när fiskemöjligheter är fördelade genom individuella fiskerättigheter

1. Det framgår av föreskrift att en fiskelicensinnehavare med individuella fiskerättigheter kan tillämpa mellanårs- och mellanartsflexibiliteten i de fall och på det sätt som framgår av särskilt beslut av Havs- och vattenmyndigheten.

Förslag till föreskrift:

Med stöd av 2 kap. 7 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och 2 kap. förordningen (2009:867) om överlåtbara fiskemöjligheter föreslår Havs- och vattenmyndigheten följande ändringar i myndighetens föreskrift (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet.

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>5 kap. Tillstånd för fiske efter pelagiska arter</p> <p>6 § Den som innehar pelagiska fiskerättigheter eller fiskemöjligheter ansvarar för att de tilldelade fångstmängderna inte överskrids. Om överfiske ändå sker, får Havs- och vattenmyndigheten</p> <ol style="list-style-type: none">1. återkalla tilldelad fångstmängd för pågående fiskeperiod, eller2. göra avdrag av tilldelning av fångstmängd för kommande fiskeperiod. Återkallad eller avdragen kvantitet ska motsvara den överfiskade kvantiteten. Detta gäller även om överfisket ägt rum vid fiske som en tidigare innehavare av fiskerättigheten eller fiskemöjligheten har bedrivit.	<p>5 kap. Tillstånd för fiske efter pelagiska arter</p> <p>6 § Den som innehar pelagiska fiskerättigheter eller fiskemöjligheter ansvarar för att de tilldelade fångstmängderna inte överskrids. Om överfiske ändå sker, får Havs- och vattenmyndigheten</p> <ol style="list-style-type: none">1. återkalla tilldelad fångstmängd för pågående fiskeperiod, eller2. göra avdrag av tilldelning av fångstmängd för kommande fiskeperiod. Återkallad eller avdragen kvantitet ska motsvara den överfiskade kvantiteten. Detta gäller även om överfisket ägt rum vid fiske som en tidigare innehavare av fiskerättigheten eller fiskemöjligheten har bedrivit.

	<p><i>Om ett överskridande av en nationell kvot, som fördelas genom pelagiska fiskerättigheter, medför att EU återkallar mer än den överfiskande kvantiteten, kan motsvarande kvantitet komma att återkallas eller dras av från de enskilda fiskelicensinnehavare som bidragit till det nationella överskridandet.</i></p>
--	--

Motivering: Ett överskridande av nationella kvoten med mer än de tillåtna 10 procenten kan leda till ett nationellt avdrag med högre kvantiteter än vad som motsvarar överskridandet. Se avsnitt 3.4 i remissen. Motsvarande avdrag ska kunna göras hos en fiskelicensinnehavare som överskrider sin individuella tilldelning med mer än 10 procent. Överskridandet riskerar annars att minska andra fiskelicensinnehavares tilldelning.

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	<p><i>7 § Med undantag från 6 § får en fiskelicensinnehavare överskrida sina pelagiska fiskerättigheter genom individuell tillämpning av sådan mellanarts- och mellanårsflexibilitet som avses i artikel 15.9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om detta framgår av särskilt beslut från Havs- och vattenmyndigheten.</i></p> <p><i>Om både mellanarts- och mellanårsflexibilitet får tillämpas för samma kvot ska överskridande av den individuella tilldelningen först avräknas enligt principen om mellanartsflexibilitet och därefter enligt principen om mellanårsflexibilitet.</i></p>

Motivering: Det måste finnas flexibilitet när det gäller vilka kvoter som ska omfattas av förslaget om individuell tillämpning av mellanarts- och

mellanårsflexibilitet. Behoven kan variera mellan åren och även möjligheterna och lämpligheten, med hänsyn till att kvoterna beslutas varje år på EU-nivå. I övrigt, se nedan.

2. Mellanartsflexibilitet ska inledningsvis tillämpas för skarpsill i Östersjön. Mellanårsflexibiliteten ska inledningsvis tillämpas för sill och skarpsill i Östersjön.

Enligt ingressen till grundförordningen och riktlinjer från den regionala förvaltningsgruppen Scheveningen ska mellanartsflexibilitet tillämpas sist bland de åtgärder som har införts för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten.

För svensk del bedöms tillämpning av mellanartsflexibilitet för närvarande nödvändig då det gäller den del av kvoten för skarpsill i Östersjön som fördelas genom pelagiska fiskerättigheter. Individuell möjlighet att tillämpa mellanårsflexibilitet bör samtidigt prövas när det gäller pelagiska fiskerättigheter för sill och skarpsill i Östersjön.

Exempel på utformning av särskilt beslut från Havs- och vattenmyndigheten:

Tillämpning av mellanarts- och mellanårsflexibilitet enligt 5 kap 7 § i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet

Mellanartsflexibiliteten:

Med undantag från skyldigheten att avräkna fångster från de individuella fiskemöjligheterna, får fångster som överskrider den individuella tilldelningen för skarpsill i Östersjön, dras av de individuella fiskemöjligheterna för sill i Östersjön under förutsättning att den överskridna kvantiteten av skarpsill i Östersjön inte överstiger 9 % av de individuella fiskemöjligheterna för sill i Östersjön.

Mellanårsflexibiliteten:

Med undantag från skyldigheten att inte överskrida den individuella tilldelningen får de individuella fiskemöjligheterna överskridas med högst 10 procent för respektive kvot av sill- och skarpsill i Östersjön under år 2017.

3. Befälhavaren rapporterar alltid korrekt artsammansättning i loggbok, även då mellanartsflexibiliteten tillämpas. Korrekt

fångstredovisning syns alltid i IT-stödet fiskerätt. Det är medlemsstaten som sköter rapportering till EU med hänsyn till mellanartsflexibiliteten.

Fiskefartygets befälhavare ska alltid följa bestämmelserna om fångstrapportering i loggbok. Rätt art och kvantitet ska alltid redovisas, även då mellanarts- och mellanårsflexibiliteten får tillämpas.

I IT-systemen, såsom "Fiskerätt" där fiskelicensinnehavarens tilldelning och infiskning visas kontinuerligt, ska alltid den verkliga infiskningen synas.

Det är aldrig fråga om att rapportera eller redovisa skarpsill som sill för ett enskilt fiskefartyg, utan mellanartsflexibiliteten är en "kredit" som får beaktas vid uppföljningen av infiskningen. Det kan därför förändras under året hur en enskild fiskelicensinnehavare förhåller sig till bestämmelserna om mellanarts- och mellanårsflexibilitet.

4. Först avräknas fiskelicensinnehavarens individuella tilldelning. Därefter tillämpas mellanartsflexibiliteten så att 9 procent skarpsill får avräknas målarten sill. Mellanårsflexibiliteten - som innebär att den individuella kvoten får överskridas med 10 procent - tillämpas sist i det fall båda principerna får tillämpas.

Exempel:

Fiskelicensinnehavaren tilldelas 100 ton sill och 10 ton skarpsill när året startar.

Vid första fiskeresan fångar fiskelicensinnehavaren 19 ton skarpsill. Detta är OK med hänsyn till mellanartsflexibiliteten. (Under förutsättning att det finns utrymme att räkna av den individuella fiskemöjligheten för sill med 9 ton.) Vid nästa fiskeresan får fiskefartyget ytterligare 1 ton skarpsill. Detta är OK med hänsyn till mellanårsflexibiliteten.

Nu har fiskelicensinnehavaren uttömt sina möjligheter att fiska skarpsill. Det är inte heller möjligt för fiskefartyget att överlåta sill, eftersom fiskelicensinnehavaren då har ett otillåtet överskridande av skarpsill. För att kunna fiska mera skarpsill måste fiskelicensinnehavaren överta ytterligare sill eller skarpsill från en annan fiskelicensinnehavare.

Det är inte fråga om att skarpsill rapporteras som sill i loggbok eller att skarpsill syns som sill i IT-stödet "Fiskerätt", utan det är en "kredit" som fiskelicensinnehavaren kan utnyttja.

5. Det är medlemsstaten som ändrar den slutliga fångstrapporteringen till EU när mellanartsflexibiliteten tillämpas.

Fångster av svenska fiskefartyg rapporteras preliminärt till EU varje månad baserat på inkomna fångstrapporter från fiskelicensinnehavarna i fiskeloggbok.

Medlemsstaten kan sedan tillämpa mellanartsflexibiliteten genom att ändra fångstrapporteringen i den slutliga nationella rapporteringen till EU. Rapporteringen som ligger till grund för biologisk rådgivning påverkas inte av denna åtgärd.

6. Det framgår av föreskriften hur överskridandet ska hanteras. Den enskilde yrkesfiskaren kan inte välja hur principerna om mellanarts- och mellanårsflexibilitet ska tillämpas.

Fiskelicensinnehavaren kan inte välja hur avräkningen ska göras, utan detta sker enligt principer som fastställs i föreskrift. Om fiskelicensinnehavaren har överskridit sin tilldelning av skarpsill med 9 ton i exemplet ovan avräknas detta först mellanartsflexibilitet, sedan mellanårsflexibiliteten i den ordning Havs- och vattenmyndigheten beslutat i föreskrift och särskilt beslut.

7. Exempel på individuell och nationell avräkning vid årets slut

Ett starkt förenklade exempel om tillämpning av mellanart och mellanårsflexibilitet för skarpsill i Östersjön:

Svensk kvot båda åren: 2000 ton sill, 20 ton skarpsill. Kvoten fördelas 50/50 på två fartyg:

		Fartyg A	Fartyg B
Tilldelning år ett:	sill	1000	1000
	skarpsill	10.	10
Nyttjande av skarpsill 31/12		8	101 (10+90+1)

Fartyg A avräknas sin individuella tilldelning med 8 ton skarpsill.
Fartyg B avräknas 10 ton av sin tilldelning av skarpsill. 90 ton avräknas fartyg B:s fiskemöjligheter för sill (mellanartsflexibilitet). Överskridande med ytterligare 1 ton skarpsill är ett tillåtet 10-procent-överskridande (mellanårsflexibilitet) som avräknas fartyg B vid nästa års tilldelning.

Nationell kvotavräkning. Sverige har fiskat 109 ton skarpsill (8+101), medan nationella kvoten var 20 ton skarpsill. Sverige har därför överskridit den nationella kvoten för skarpsill med 81 ton. Om Sverige tillämpar mellanartsflexibiliteten först avräknas dessa 81 ton skarpsill av sillkvoten. (Det nationella utrymmet att tillämpa mellanartsflexibiliteten är 9 procent av den totala sillkvoten 2000 ton=180 ton. Detta förutsätter att det finns motsvarande outnyttjat utrymme på sillkvoten.) I praktiken görs detta genom att Sverige justerar den slutliga fångstrapporteringen till EU så att 89 ton skarpsill rapporteras som sill. (Rapporteringen som ligger till grund för den biologiska rådgivningen ändras inte genom denna åtgärd, som bara rör kvotavräkningen.) Med en sådan tillämpning får Sverige inget avdrag på skarpsillskvoten nästa år.

Nationell tilldelning år två - 2000 ton sill och 20 ton skarpsill

Fartygen tilldelning av sill och skarpsill (nyckeln är 50/50 enligt ovan)

	Fartyg A	Fartyg B
Sill	1000	1000
Skarpsill	10	9 (10 minus 1)

(Den avdragna kvantiteten på 1 ton för fartyg B fördelas enligt nyckeln 50/50 enligt nuvarande föreskrifter. Ev. kan hänsyn tas till sparande i framtiden, så att fartyg A tilldelas 1 ytterligare ton. Se avsnittet nedan.)

8. Individuellt sparande.

Mellanårsflexibiliteten i artikel 15.9 i grundförordningen innebär även en möjlighet att överföra högst 10 procent av kvoten till nästa år.

Bestämmelsen innebär att Sverige kan spara högst 10 procent av alla kvoter som omfattas av landningsskyldigheten. Medlemsstaten behöver inte anmäla önskemål om sparande till EU, utan detta sker automatiskt.

Det finns även möjlighet att spara vissa kvoter enligt EU-förordning 847/98, men då måste detta anmälas till kommissionen i förväg före den 31 oktober.

Dessa kvantiteter får Sverige tillbaka under kommande år. Kvantiteterna kan utgöras av sparande individuella fiskemöjligheter, men kan även komma från outnyttjade delar av kustkvoten. Dessa kvantiteter fördelas idag enligt nyckeln (fiskelicensinnehavarnas fiskerättigheter som fastställs i promille), utan hänsyn till enskilda nyttjande av fiskemöjligheterna.

Vidare dras kvantiteter från fiskelicensinnehavare som överskridit sin tilldelning föregående period. Dessa kvantiteter fördelas också enligt nyckeln eftersom detta är den enda fördelningsprincipen enligt nuvarande föreskrift.

Fiskelicensinnehavare som underutnyttjar sina fiskemöjligheter underlättar den flexibilitet som uppnås genom överskridande med stöd av mellanårsflexibiliteten. En individuell möjlighet att spara högst 10 procent av sina fiskemöjligheter till nästa år kan därför underlätta genomförandet av landningsskyldigheten.

Det kan dock vara svårt att garantera ett individuellt sparande om Sverige inte sparar nationellt. Även i det fall Sverige sparar nationellt kan det nationella sparande bli mindre än de sammanlagda individuella sparandena. Vidare måste det utredas när fördelning utifrån sparande ska tillämpas med hänsyn till den administration detta innebär. Enligt Havs-

och vattenmyndighetens bedömning måste även IT-systemen utvecklas för att kunna hantera detta på ett fungerande sätt.

Individuellt sparande föreslås därför endast i den utsträckning som framgår av särskilt beslut av Havs- och vattenmyndigheten. Sparandet föreslås också minska procentuellt om den kvantitet som avsätts till fördelning med hänsyn till individuellt sparande inte motsvarar de enskildas sammanlagda sparande. Kvoterna kan ju t.ex. minska mellan åren.

Slutligen ska det individuella sparandet högst få utgöra 10 procent av den individuella fiskemöjligheten, så att principerna för individuellt sparande överensstämmer med mellanårsflexibiliteten som gäller för medlemsstaten enligt EU:s bestämmelser.

Det kan noteras att redan med gällande föreskrift kan producentorganisationen hantera sparande av individuella fiskemöjligheter internt på följande sätt:

- Havs- och vattenmyndigheten fördelar fiskemöjligheter enligt föreskriften (enligt nyckeln= utifrån fiskelicensinnehavarnas promille).
- PO fördelar sparade kvantiteter mellan sina fiskelicensinnehavare med hänsyn till individuellt sparade kvantiteter.
- PO:s fördelning genomförs genom att berörda fiskelicensinnehavare ansöker om överlåtelser till Havs- och vattenmyndigheten.

Den pelagiska PO:n har tidigare hanterat individuellt sparande på detta sätt.

Förslag till föreskrift:

Med stöd av 2 kap. 7 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och 2 kap. förordningen (2009:867) om överlåtbara fiskemöjligheter föreslår Havs- och vattenmyndigheten följande ändringar i myndighetens föreskrift (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet.

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
5 kap. Tillstånd för fiske efter pelagiska arter 1 a § Ett särskilt tillstånd för pelagiskt fiske ska	

1. gälla för ett kalenderår eller annan fiskeperiod som följer av de årliga kvotförordningarna genom vilka Sverige tilldelas fiskemöjligheter, och

2. avse en bestämd fångstmängd av en specificerad art i ett kvotområde, med undantag för bifångster av sill i trålfiske efter skarpsill i Skagerrak eller Kattegatt med en maskstorlek om 16,00-31,99 millimeter.

Den tilldelade fångstmängden ska anges i kilogram och beräknas med utgångspunkt från den fördelning av fiskekvoter som Havs- och vattenmyndigheten för varje år eller period särskilt tillkännager och den kvotandel som en överlåtbar fiskerättighet eller en tillfällig överlåtbar fiskemöjlighet utgör.

För fiske som, enligt 3 § första stycket 1 och 2, inte ska grundas på en överlåtbar fiskerättighet ska fångstmängden beräknas med hänsyn till antalet sökanden och tillgängliga fiskemöjligheter.

Överlåtbara pelagiska fiskerättigheter

3 § Fiske som kräver pelagiskt tillstånd enligt 1 §, ska förenas med en sådan fiskerättighet som avses i 3 § lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter utom när det gäller

1. fiske av skarpsill och taggmakrill i EU:s fiskevatten i Nordsjön,

2. fiske på sådana delar av pelagiska kvoter som avsätts för fartyg som endast bedriver fiske i Östersjön med landning enbart i östersjöhamnar, och

3. bifångst av sill vid trålfiske efter skarpsill i Skagerrak eller Kattegatt med en maskstorlek om 16,00–31,99 millimeter.

Havs- och vattenmyndigheten fastställer i särskilt tilldelningsbeslut fiskerättighetens storlek på grundval av den fångstmängd som erhållits i särskilt tillstånd för fiske av de pelagiska arterna sill, skarpsill, makrill, blåvitling och tobis samt av industriarter i Norges ekonomiska zon i Nordsjön under år 2009. Den ska tilldelas fiskerättigheter som den 1 augusti 2009 var fiskelicensinnehavare med sådant särskilt tillstånd.

En enligt första stycket tilldelad fiskerättighet ska fastställas som en andel i promille, angiven med två decimaler, av den del av den nationella fiskekvoten av en pelagisk art inom ett kvotområde som Havs- och vattenmyndigheten gör tillgänglig för individuell överlåtbar kvotfördelning.

Fiskerättigheten ska läggas till grund för en periodisk tilldelning av en bestämd fångstmängd av den art och i det kvotområde som fiskerättigheten avser inom ramen för det särskilda fisketillståndet enligt bestämmelserna i 1 §. En överlåtbar fiskerättighet får endast nyttjas i fiske med stöd av sådant tillstånd.

--	--

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	<p><i>Individuellt sparande</i></p> <p>7 § Med undantag från 1 a och 3 §§ kan Havs- och vattenmyndigheten fördela kvantiteter som Sverige överför till påföljande år enligt artikel 15.9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 eller artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 847/1996 till en innehavare av pelagiska fiskerättigheter med hänsyn till de individuella fiskemöjligheter som innehavaren inte nyttjat under föregående period, om detta framgår av särskilt beslut från myndigheten.</p> <p>Även i annat fall kan Havs- och vattenmyndigheten fördela fiskemöjligheter till en innehavare av pelagiska fiskerättigheter med hänsyn till de outnyttjade individuella fiskemöjligheterna under föregående period, om detta framgår av särskilt beslut av Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>Högst 10 procent av den outnyttjade individuella fiskemöjligheten får fördelas enligt första eller andra stycket.</p> <p>Om det krävs med hänsyn till tillgängligt kvotutrymme ska fiskelicensinnehavarens tilldelning enligt första eller andra stycket minskas procentuellt.</p>

Motivering: Se ovan.

Exempel: Särskilt beslut av Havs- och vattenmyndigheten:

När Sverige överför kvantiteter av sill och skarpsill i Östersjön till följande år ska dessa fördelas med hänsyn till individuellt nyttjande av fiskemöjligheterna enligt 5 kap. 3 a § första stycket i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet.

Bilaga 2. Konsekvensutredning av föreskriftsförslaget om mellanarts- och mellanårsflexibilitet

1. En beskrivning av problemet och vad man vill uppnå.

Det är en stor omställning att gå från landningsbaserad till fångstbaserad förvaltning. Tidigare har oväntade bifångster eller fångster som det inte funnits kvot för kunnat kastas överbord före landning. När alla fångster ska landas kan det vara mer problematiskt att följa lagstiftningen eftersom redan fångsten av fisk och inte bara landningen måste begränsas till en bestämd kvantitet.

EU har därför beslutat om vissa åtgärder som ska underlätta genomförandet av landningsskyldigheten. Två av dessa åtgärder är mellanarts- och mellanårsflexibiliteten.

Om flexibiliteten ska hjälpa enskilda fiskelicensinnehavare behöver den i vissa fall även införas på individuell nivå.

I jämförelse med andra fiskerier är det förenat med svårigheter att fastställa den verkliga artsammansättningen mellan sill och skarpsill. Fångsterna pumpas ombord och förvaras i vattenfyllda tankar för att sedan pumpas i land. Det kan också vara svårt att skilja sill och skarpsill i Östersjön.

Inom EU finns en risk att blandfisket efter sill och skarpsill fångstrapporteras utifrån relationen mellan nationella kvoter istället för att baseras på den verkliga fångstsammansättningen. Detta är ett problem som funnits under lång tid, utan att man hittat en lösning.

Problemen med artsammansättningen har uppmärksammats i samband med landningsskyldigheten. Då fångstrapporteringen även ligger till grund för den biologiska rådgivningen kan kvotsammansättningen bli felaktig, vilket kan förvärra svårigheterna. Fiskelicensinnehavare, producentorganisationer och medlemsstater måste arbeta på flera sätt för att komma till rätta med problematiken. Genom mellanartsflexibiliteten underlättas möjligheterna att rapportera korrekt.

När det gäller skarpsill i Östersjön bedömer Havs- och vattenmyndigheten att mellanartsflexibiliteten behöver tillämpas då andra åtgärder inte är tillräckliga för att genomföra landningsskyldigheten. Även mellanårsflexibiliteten underlättar för fiskelicensinnehavaren att hålla sina fångster inom ramen för sina fiskemöjligheter.

2. En beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.

En alternativ lösning är att inte tillämpa mellanarts- och mellanårsflexibiliteten. Detta innebär att inga åtgärder vidtas för att underlätta för de enskilda fiskelicensinnehavarna. Detta kan få till följd att nuvarande situation med felrapportering inte förbättras. Det bedöms inte heller rimligt att enskilda fiskelicensinnehavare ska ta hela ansvaret för den situation som uppstått då även EU och medlemsstater har ett ansvar.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.

34 fiskelicensinnehavare som har pelagiska fiskerättigheter berörs av regleringen.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på.

Föreskriftsförslaget grundar sig på bemyndiganden i 2 kap. 7 § i förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och 2 § i förordning (2009:867) om överlåtbara fiskerättigheter.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.

Regleringen innebär inga kostnader för de berörda företagen. Principerna tillämpas automatiskt och kräver ingen ansökan eller annan administrativ kostnad eller arbetsinsats.

Regleringen kan ha stor positiv betydelse för enskilda fiskelicensinnehavare då de får större möjligheter att nyttja sina fiskemöjligheter. Eftersom fiskemöjligheterna ska vara beslutade inom biologiskt säkra gränser enligt grundförordningen ska de kunna nyttjas fullt ut utan negativa biologiska konsekvenser.

De biologiska konsekvenserna bedöms kunna bli positiva på grund av den särskilda situationen när det gäller fångstrapporteringen av sill och skarpsill som generellt följer förhållandet mellan nationella kvoter istället för de verkliga fångsterna. Genom tillämpning av mellanartsflexibiliteten för skarpsill i Östersjön skapas ett incitament att rapportera mer korrekta fångster. Sammansättningen i landningarna och fisketrycket på de aktuella bestånden bedöms inte öka.

Eftersom ett överskridande med stöd av mellanårsflexibiliteten leder till ett avdrag på den individuella respektive nationella kvoten följande år bedöms detta inte få negativ biologisk effekt.

Det finns en större risk att svenska kvoter överskrids när enskilda fiskelicensinnehavare får nyttja flexibiliteten på individuell nivå. Det

pelagiska systemet med överlåtbara fiskerättigheter har dock funnits i nästan 10 år och har därigenom fått sådan stabilitet att det bedöms kunna fungera. IT-stödet bedöms mycket viktig för att uppföljningen ska kunna ske kontinuerligt och korrekt. Detta kräver viss tid att utveckla. Havs- och vattenmyndigheten utvecklar ett IT-system "Fiskerätt" där fiskelicensinnehavare gradvis ska få större stöd att hantera sina individuella fiskemöjligheter och följa sin infiskning. Det finns därför skäl till viss försiktighet vid införandet av flexibilitet på individuell nivå. Alla kvoter bör inte omfattas.

6. En bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

7. En bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser.

Det är viktigt att enskilda fiskelicensinnehavare får tydligt besked om vilka kvoter och på vilket sätt mellanarts- och mellanårsflexibiliteten ska tillämpas. Information bör gå ut till de enskilda företagen i brev eller via "Mina sidor" eller "Fiskerätt".

8. Regleringen bedöms inte få konsekvenser för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Bilaga 3. Sändlista

- Swedish Pelagic Federation PO (SPFPO)
- Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO)
- Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO)
- Norrbottens Kustfiskareförbund
- Producentorganisationen Gävlefisk
- Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening (SYEF)
- Jordbruksverket
- Kustbevakningen
- Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)
- Länsstyrelsen i Skåne län
- Länsstyrelsen i Blekinge län
- Länsstyrelsen i Kalmar län
- Länsstyrelsen i Gotlands län
- Länsstyrelsen i Östergötlands län
- Länsstyrelsen i Södermanlands län
- Länsstyrelsen i Gävleborgs län
- Länsstyrelsen i Västernorrlands län
- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län
- Länsstyrelsen i Hallands län
- Länsstyrelsen i Stockholms län
- Länsstyrelsen i Uppsala län
- Länsstyrelsen i Västerbottens län
- Världsnaturfonden (WWF)
- Naturskyddsföreningen (SNF)
- Regelrådet